

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ KULTŪROS PAVELDO KOMISIJA

VALSTYBINĖS KULTŪROS PAVELDO KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2017 m. balandžio 28 d. Nr. V17-7(6.1.)

Vilnius

Posėdis vyko nuo 9.00 val. iki 13.00 val.

Posėdžio pirmininkė – Valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Paveldo komisija) pirmininkė Evelina Karalevičienė

Posėdžio sekretorė – Paveldo komisijos Administracinio skyriaus vyresnioji specialistė Justina Ūsonytė

Dalyvavo:

Paveldo komisijos nariai – Zenonas Butkus, Augis Gučas, Jūratė Jurevičienė, Deividas Rimkevičius, Gediminas Rutkauskas, Juozas Algirdas Pilipavičius, Nadežda Spiridonovienė, Adomas Butrimas, Gražina Drėmaitė, Nijolė Laužikienė.

Paveldo komisijos darbuotojai – Gytis Oržikauskas, Artūras Stepanovič, Artūras Bundonis, Austėja Brasiūnaitė, Erika Petunovienė, Rimantas Bitinas, Anželika Vėžienė, Viktorija Gadeikienė, Algimantas Gražulis.

Kiti dalyviai – Diana Varnaitė (Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktorė), Rita Kuncevičienė (Kultūros paveldo departamento Apskaitos, paveldotvarkos, planavimo skyriaus vyriausioji specialistė), Donata Šimkūnaitė (Kultūros paveldo departamento Kontrolės skyriaus vedėja), Rimantas Gučas (Lietuvos restauratorių sąjungos narys), Gintaras Džiovėnas (Kultūros ministerijos Kultūros politikos departamento Saugomų teritorijų ir kultūros paveldo apsaugos skyriaus vyriausiasis specialistas, l. e. vedėjo pareigas), Bronislava Raupėnienė (Kultūros paveldo departamento Apskaitos, paveldotvarkos, planavimo skyriaus vedėja), Irena Linčiuvienė (Kultūros paveldo departamento Apskaitos, paveldotvarkos, planavimo skyriaus vyriausioji specialistė), Nijolė Bitinienė (Kultūros paveldo departamento Registro tvarkymo, viešųjų ryšių ir edukacijos skyriaus vyriausioji specialistė), Virgilijus Kačinskas (Kultūros paveldo centro direktorius), Andrius Jautakis (Kultūros ministerijos Strateginio planavimo ir

kontrolės departamento Europos Sąjungos paramos skyriaus vyriausiasis specialistas), Gintaras Abaravičius (Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos direktorius), Andrius Vaicekaskas (Kultūros paveldo departamento Juridinio skyriaus vedėjas).

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2016 metų veiklos ataskaitos.
2. Dėl kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymo į Kultūros vertybių registrą.
3. Dėl projektų finansavimo pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicinių veiksmų programos priemonės, skirtas aktualizuoti kultūros paveldą bei jį pritaikyti visuomenės poreikiams.
4. Dėl Paveldo komisijos 2018-2020 metų strateginio veiklos plano projekto.
5. Dėl Vilniaus Šventosios Dvasios bažnyčios A. G. Gasparini vargonų.
6. Dėl reklamos įrengimo kultūros paveldo objektuose.
7. Dėl kultūros ministro įsakymo „Dėl tvarkybos darbų projekto vykdymo priežiūros“ projekto.
8. Dėl Paveldo komisijos narių išvykos į Kultūros paveldo centrą.

1. SVARSTYTA. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2016 metų veiklos ataskaita.

Diana Varnaitė (Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktorė)

Pristatė Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos (toliau – Departamentas) 2016 metų veiklos ataskaitą (toliau – Ataskaita).

Artūras Stepanovič (Paveldo komisijos administracijos Paveldosaugos ir strateginio planavimo skyriaus vyriausiasis specialistas)

Pristatė Paveldo komisijos administracijos parengtą Departamento Ataskaitos analizę, kuri buvo atlikta atsižvelgiant į kultūros ministro 2015 m. patvirtintą Nekilnojamojo kultūros paveldo 2016-2020 m. apsaugos programą.

Apie 14 000 (50 %) Kultūros vertybių registre esančių objektų neturi nustatytų vertingųjų savybių – per lėti kultūros paveldo apskaitos procesai. Problematiška Kultūros vertybių registro sinchronizacija su Nekilnojamojo turto kadastru ir registru. Departamento, kaip pareiškėjo, veikla teisiniuose procesuose ženkliai sumažėjo. Pastaraisiais metais Paveldo komisija teikė pastabas Departamentui dėl veiklos ataskaitų turinio, nurodydama, kad jose trūksta strateginio planavimo, analizės, problemų aptarimo ir siūlymų kaip jas spręsti, prioritetinių kryptių įvardinimo, apibendrinimų, tendencijų pateikimo. Į šias pastabas nebuvo atsižvelgta.

Nijolė Laužikienė (Paveldo komisijos narė)

Valstybei reikėtų ieškoti sprendimų dėl bešeimininkų kultūros paveldo objektų.

Diana Varnaitė (Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktorė)

Bešeimininkius kultūros paveldo objektus reikia perduoti juridiniams asmenims. Svarbiausia, kad tokie kultūros paveldo objektai turėtų valdytojus.

Andrius Vaicekaskas (Kultūros paveldo departamento Juridinio skyriaus vedėjas)

Jei nenaudojamų kultūros paveldo objektų savininkai yra emigravę į užsienį, jų surasti nėra įmanoma – nurodoma tik jų buvimo šalis, tačiau ne tiksli vieta. Tik advokatų pagalba įmanoma nustatyti jų buvimo vietą.

Nijolė Laužikienė (Paveldo komisijos narė)

Pasidomėjo, kodėl specialiųjų paveldosauginių planų rengimas Departamente trunka taip ilgai.

Diana Varnaitė (Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktorė)

Specialiųjų paveldosauginių planų rengimas užtrunka ilgai tuomet, kai planuojamas atvejis yra ginčytinas. Dėl Vilniaus senamiesčio tvarkymo plano rengimo yra kitų problemų, tačiau šiais metais naujai sudaryta darbo grupė planuoja tikslinti Vilniaus senamiesčio tvarkymo planą ir pradėti viešinimo procedūrą.

Daugiausiai keblumų kelia tai, kad Departamentas atlieka registrinių kultūros paveldo objektų stebėseną, o savivaldybių kultūros paveldo apsaugos skyriai – valstybės saugomų.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Paveldo komisija galėtų pateikti rekomendacijas, jei Departamento Ataskaitoje būtų įvardintos pagrindinės problemos. Aktualus Kultūros vertybių registro bei Nekilnojamojo turto kadastro ir registro sinchronizacijos klausimas. Departamento Ataskaita yra daugiau statistinė bei orientuota į lėšų skyrimą, apskaitą, tarptautinį bendradarbiavimą, tačiau trūksta kultūros paveldo tvarkybos ir statybos darbų projektų derinimo procesų aptarimo. Paprašė Departamento direktorės komentarų dėl buvusio Vilniaus kelių policijos pastato (Giraitės g. 3, Vilniuje) ir dėl statybų Birutės g. 40, Vilniuje.

Diana Varnaitė (Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktorė)

Šiuo metu baigiamas Nekilnojamojo turto kadastro ir registro sinchronizacijos su Kultūros vertybių registru specifikacijos derinimas. Tikimasi, kad šiais metais bus nustatyti parametrai.

Dėl buvusio Vilniaus kelių policijos pastato (Giraitės g. 3, Vilniuje) Departamentas buvo apgautas. Statybos darbų atvejis Birutės g. 40, Vilniuje nekomentuotinas, nes šiuo metu yra tiriamas teisėsaugos institucijų – Specialiųjų tyrimų tarnybos ir Vilniaus apygardos prokuratūros.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Informavo, kad Departamento Ataskaitoje nebuvo atsižvelgta į Paveldo komisijos 2016 m. balandžio 29 d. sprendime Nr. S-14(6.2.-204) „Dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2015 m. veiklos ataskaitos“ pateiktas pastabas ir siūlymus.

Juozas Algirdas Pilipavičius (Paveldo komisijos narys)

Departamento Vilniaus skyriuje statybos darbų projektų buvo suderinta ženkliai daugiau nei kultūros paveldo tvarkybos. Stebina tai, kad Departamento Vilniaus skyriuje nebuvo nei vieno atmesto statybos ar tvarkybos darbų projekto.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Paprašė visų posėdžio dalyvių pasišalinti, išskyrus Paveldo komisijos narius.

Visi posėdžio dalyviai pasišalino, išskyrus Paveldo komisijos narius.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Siūlė nepritarti Departamento Ataskaitai ir grąžinti ją Departamentui tikslinti.

Adomas Butrimas (Paveldo komisijos narys)

Siūlė nurodyti Departamentui patikslintoje Ataskaitoje pateikti išsamesnę informaciją dėl Departamento Vilniaus skyriaus veiklos.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Paveldo komisija kreipėsi į Departamentą 2016-06-30 raštu Nr. V11-195(1.13.) „Dėl daugiabučio gyvenamojo namo Subačiaus g. 20, 22, Vilniuje projektinių pasiūlymų vertinimo“, 2017-03-24 raštu Nr. V11-68(6.5.) „Dėl statybos darbų šalia Vilniaus misionierių vienuolyno statinių ansamblio“ ir 2017-03-30 raštu Nr. V11-79(6.5.) „Dėl duomenų teikimo“. Paveldo komisija negavo atsakymų į nei vieną iš šių raštų.

Nadežda Spiridonovienė (Paveldo komisijos narė)

Siūlė pritarti Ataskaitai, nurodant Departamentui ją pataisyti pagal Paveldo komisijos pastabas.

Deividas Rimkevičius (Paveldo komisijos narys)

Siūlė Departamento Ataskaitos svarstymą atidėti kitam Paveldo komisijos posėdžiui.

Juozas Algirdas Pilipavičius (Paveldo komisijos narys)

Siūlė prašyti Departamento papildyti Ataskaitą pagal Paveldo komisijos pažymoje ir Paveldo komisijos 2016 m. balandžio 29 d. sprendime Nr. S-14(6.2.-204) pateiktas pastabas ir pakartotinai ją svarstyti gegužės mėnesio posėdžio metu.

Nijolė Laužikienė (Paveldo komisijos narė)

Siūlė šio posėdžio metu sprendimo dėl Ataskaitos nepriimti. Jei Departamentas nepateiks patikslintos Ataskaitos iki nustatytos datos – priimti sprendimą Ataskaitai nepritarti.

Balsavimas dėl ataskaitos gražinimo Departamentui tikslinti pagal Paveldo komisijos pastabas ir pakartotinai ją svarstyti gegužės mėnesio posėdžio metu.

1. Už – 11 Paveldo komisijos narių.
2. Prieš – nėra.
3. Susilaikė – nėra.

NUTARTA. Gražinti Ataskaitą Departamentui, prašant ją tikslinti pagal Paveldo komisijos pažymoje ir 2016 m. balandžio 29 d. sprendime Nr. S-14(6.2.-204) „Dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2015 m. veiklos ataskaitos“ pateiktas pastabas bei pakartotinai ją svarstyti Paveldo komisijos gegužės mėnesio posėdžio metu. Prašyti Departamento tikslinant Ataskaitą daugiau dėmesio skirti Departamento Vilniaus skyriaus veiklai, Vilniaus senamiesčio apsaugos problemoms.

2. SVARSTYTA. Kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymas į Kultūros vertybių registrą.

Austėja Brasiūnaitė (Paveldo komisijos administracijos Teisinio koordinavimo skyriaus vyriausioji specialistė)

Pristatė Paveldo komisijos administracijos parengtą pažymą dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2017-04-20 rašto Nr. 2-922 (9.46.), kuriame prašoma Paveldo komisijos nuomonės dėl kilnojamųjų kultūros vertybių, registruotų Kultūros vertybių registre kaip nekilnojamos kultūros vertybės, duomenų tikslinimo ir kilnojamųjų kultūros vertybių, siūlomų įrašyti į Kultūros vertybių registrą.

Balsavimas dėl kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymo į Kultūros vertybių registrą:

1. Už – 11 Paveldo komisijos narių.
2. Prieš – nėra.
3. Susilaikė – nėra.

NUTARTA. Pritarti kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymui į Kultūros vertybių registrą.

3. SVARSTYTA. Projektų finansavimas pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicinių veiksmų programos priemones, skirtas aktualizuoti kultūros paveldą bei jį pritaikyti visuomenės poreikiams.

Austėja Brasiūnaitė (Paveldo komisijos administracijos Teisinio koordinavimo skyriaus vyriausioji specialistė)

Pristatė Paveldo komisijos administracijos parengtą apžvalgą dėl projektų finansavimo pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicinių veiksmų programos priemones, skirtas aktualizuoti kultūros paveldą bei jį pritaikyti visuomenės poreikiams.

Jūratė Jurevičienė (Paveldo komisijos narė)

Pasidomėjo, ar kultūros paveldo objektų, kuriuos numatyta aktualizuoti ir pritaikyti visuomenės poreikiams, sąrašas yra galutinis, ir ar paraiškų teikimo terminas jau pasibaigęs. Pasiteiravo, kuo Paveldo komisija galėtų būti naudinga šiuo klausimu.

Andrius Jautakis (Kultūros ministerijos Strateginio planavimo ir kontrolės departamento Europos Sąjungos paramos skyriaus vyriausiasis specialistas)

Kultūros paveldo objektų sąrašas yra preliminarus. Paveldo komisija galėtų padėti sprendžiant klausimą dėl prievolės vykdyti tvarkybos darbų techninę priežiūrą. Paprastai kultūros paveldo tvarkybos darbų techninė priežiūra yra atliekama, tačiau teisės aktuose ji nėra reglamentuota kaip privaloma. Dėl šios priežasties ji nėra finansuojama Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis.

Gintaras Abaravičius (Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijos direktorius)

Kultūros paveldo tvarkybos darbų projektuose nėra numatyta nei tvarkybos darbų projekto vykdymo priežiūra, nei tvarkybos darbų techninė priežiūra. Reikėtų kultūros ministro įsakymo dėl šių darbų būtinumo tvarkybos darbų projektuose ir tinkamo finansavimo.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Siūlė Paveldo komisijai suformuoti nuomonę ir teikti rekomendaciją Kultūros ministerijai dėl tvarkybos darbų projekto vykdymo priežiūros bei tvarkybos darbų techninės priežiūros.

Juozas Algirdas Pilipavičius (Paveldo komisijos narys)

Apgailestavo, kad Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos, skirtos kultūros paveldo tvarkybai, dažnai yra įsisavinamos vykdant statybos darbus. Statybos darbams skiriama ženkliai daugiau Europos Sąjungos lėšų nei kultūros paveldo tvarkybai. Paveldo komisijai dar nėra per vėlu prisijungti prie svarstymo, nes projektai dar bus derinami Departamente.

NUTARTA. Rinkti informaciją dėl tvarkybos darbų projekto vykdymo priežiūros ir tvarkybos darbų techninės priežiūros privalomumo bei tęsti klausimo svarstymą.

4. **SVARSTYTA.** Paveldo komisijos 2018-2020 metų strateginio veiklos plano projektas.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Informavo, kad iki gegužės 12 d. Finansų ministerijai turi būti pateiktas Paveldo komisijos 2018-2020 metų strateginio veiklos plano projektas (toliau – Projektas), kuris bus tvirtinamas 2017 m. III-iajame ketvirtyje. Projekte siūloma teikti prioritetą tęstiniams darbams, kurie buvo numatyti Paveldo komisijos 2017-2019 m. strateginiame veiklos plane.

Nijolė Laužikienė (Paveldo komisijos narė)

Siūlė Paveldo komisijos nariams teikti pastabas Projektui iki nustatytos datos.

NUTARTA. Prašyti Paveldo komisijos narių iki gegužės 10 d. teikti pastabas Projektui.

5. **SVARSTYTA.** Vilniaus Šventosios Dvasios bažnyčios A. G. Casparini vargonai.

Rimantas Gučas (Lietuvos restauratorių sąjungos narys)

Pristatė Vilniaus šv. Dvasios bažnyčios A. G. Casparini vargonų restauravimo klausimą ir siūlė jį aptarti aukščiausiu lygiu.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Siūlė išsiaiškinti, ar buvo išduotas leidimas A. G. Casparini vargonų restauravimui.

Gediminas Rutkauskas (Paveldo komisijos narys)

Tokių objektų, kaip A. G. Casparini vargonai, yra vienetai. Siūlė kreiptis į Departamentą, rekomenduojant pasirūpinti tokiomis vertingomis kilnojamosiomis kultūros vertybėmis. Siūlė išlaikyti tęstinumą ir kviešti švedų ekspertus, kad šie įvertintų esamą situaciją.

Nijolė Laužikienė (Paveldo komisijos narė)

Siūlė Vilniaus Šventosios Dvasios bažnyčios A. G. Casparini vargonams suteikti kultūros paminklo statusą.

NUTARTA. Pritarti Paveldo komisijos narių Gedimino Rutkausko ir Nijolės Laužikienės siūlymams.

6. **SVARSTYTA.** Reklamos įrengimas kultūros paveldo objektuose.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Paveldo komisija Kultūros ministerijai jau teikė pastabas dėl kultūros ministro įsakymo „Dėl Reklamos įrengimo kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir apsaugos zonose įrengimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekto (toliau – Įsakymo projektas), tačiau koreguotame Įsakymo projekte į Paveldo komisijos pastabas nebuvo atsižvelgta. Siūlė atmesti Įsakymo projektą ir pakartotinai raštu kreiptis į Kultūros ministeriją.

NUTARTA. 1. Nederinti kultūros ministro 2005 m. balandžio 13 d. įsakymo Nr. IV-138 „Dėl Reklamos kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir apsaugos zonose įrengimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekto, kadangi jame neatsižvelgta į Paveldo komisijos 2017 m. kovo 30 d. rašte Nr. V11-81(6.4.) pateiktas pastabas. 2. Šiuo klausimu pakartotinai kreiptis raštu į Kultūros ministeriją.

7. **SVARSTYTA.** Kultūros ministro įsakymo „Dėl tvarkybos darbų projekto vykdymo priežiūros“ projektas.

Gytis Oržikauskas (Paveldo komisijos administracijos Paveldosaugos ir strateginio planavimo skyriaus vyriausiasis specialistas)

Pristatė Paveldo komisijos administracijos suformuluotas pastabas dėl kultūros ministro įsakymo „Dėl tvarkybos darbų projekto vykdymo priežiūros“ projekto:

1. Statybos darbų projektui ir tvarkybos darbų projektui išduodami atskiri leidimai, todėl tvarkybos darbų projekto įgyvendinimo priežiūra turėtų būti atliekama atskirai. Tokią priežiūrą turėtų atlikti Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatyta tvarka atestuoti specialistai.

2. Jei statinio konstrukciniai elementai yra įrašyti į kultūros paveldo objekto vertingųjų savybių sąrašą, tvarkybos darbų projekte gali būti numatomi su pastato mechaniniu patvarumu ir pastovumu susiję sprendiniai. Kultūros ministro įsakyme turi būti nurodyta prievolė atlikti tvarkybos techninę priežiūrą tada, kai atliekant numatomus darbus būtina užtikrinti, kad statinys atitiktų esminius statinio reikalavimus.

3. Tvarkybos darbų projekto vykdymo priežiūros procedūros turėtų būti reglamentuotos ne individualaus pobūdžio teisės akte, bet numatytos paveldo tvarkybos reglamente ar kitoje atskiroje tvarkoje.

NUTARTA. Bendru sutarimu pritarti pastaboms ir kreiptis raštu į Kultūros ministeriją.

8. SVARSTYTA. Paveldo komisijos narių išvyka į Kultūros paveldo centrą.

Evelina Karalevičienė (Paveldo komisijos pirmininkė)

Siūlė Paveldo komisijos nariams vykti į Kultūros paveldo centrą po Paveldo komisijos gegužės mėnesio posėdžio.

NUTARTA. Paveldo komisijos nariams vykti į Kultūros paveldo centrą po gegužės mėnesio posėdžio.

Posėdžio pirmininkė

Evelina Karalevičienė

Posėdžio sekretorė

Justina Ūsonytė